

DOĞAL SİT ALANLARI

Doğal sit, 2863 sayılı Kanunun 3.Maddesinin a bendinde yer alan tanımlara göre; Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yerüstünde, yeraltında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlardır.Doğal sit, "jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlar," Tabiat Varlığı ise "jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yerüstünde, yer altında veya su altında bulunan değerler" olarak tanımlanmıştır. Bir başka ifade ile, "tabiat varlığı" mağara, anıt ağaç ve ağaç toplulukları gibi korunması gereken doğal varlıkları ifade ederken, "doğal sit" korunması gerekli doğal bir alanı ifade eder.

Doğal sit değerlendirme talepleri Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonlarında değerlendirilmek üzere Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine yapılır.

Mevcut durumda doğal sit olarak ilan edilmiş olan alanlar için, koruma ve kullanma koşullarına ilişkin olarak 728 sayılı İlke kararları çerçevesinde faaliyette bulunulabilir.

Doğal sitlerin yeniden değerlendirme çalışmaları yapıldıktan ve yeni koruma statüleri verildikten sonra ise Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve esaslara Dair Yönetmeliğin 7. , 8. , 9. Maddelerinde belirtildiği şekilde ilgili idarelerden görüş ve/veya izin alındıktan sonra faaliyetlerde bulunulabilir.

Doğal Sit Alanlarında gerçekleştirilmek istenen faaliyetler için başvuru Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonlarında değerlendirilmek üzere Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine yapılır.

Doğal Sit Alanlarında yapılan izinsiz faaliyetler ve işlemler, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında değerlendirilir.

Doğal sit derecesi değişikliği veya iptali için öncelikle İlgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvuruda bulunulur, TVK Şube Müdürlüğünce incelenir. TVK Bölge komisyonu kararı alınır, Komisyon kararı Bakanlıkça (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) değerlendirilir.

Yürürlüğe giren yeni yönetmelikle doğal sitler 3 kategoride belirlenecektir.

- "Kesin Korunacak Hassas Alanlar"

- "Nitelikli Doğal Koruma Alanları"

- "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanları"

"Kesin korunacak hassas alanlar"; Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilecek bu alanlara yapı yasağı getirilecek ve bu alanlarda bilimsel çalışmalar hariç tüm kullanımlar sınırlandırılacaktır.

"Nitelikli doğal koruma alanları"; koruma amaçlarına uygun olarak yörede yaşayanların alanın mevcut kaynaklarını kullanmasını sağlayarak doğal hayata dayalı geleneksel yaşam şekillerinin korunacağı alanlar olacaktır.

"Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanları"; ise kesin korunacak hassas alanlar veya nitelikli doğal koruma alanlarını etkileyen, bu koruma bölgeleri ile bütünlük gösteren, korumaya katkı sağlayacak, doğal ve kültürel bakımdan uyumludüşük yoğunlukta faaliyetler, turizm ve yerleşimlere izin veren alanlar olacaktır.

2863 sayılı Kanun EK Madde-4 uyarınca "Taşınır Tabiat Varlıkları hariç Tabiat Varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili olarak bu kanunda öngörülen iş, işlem ve kararlar bakımından görevli ve yetkili Bakanlık, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıdır....." 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 17 Maddesi (a) bendi "Bir alanının Koruma Kurulunca sit olarak ilanı bu alanda her ölçekteki plan uygulamasını durdurur....." uyarınca yeni sit alanı ilanında bu alandaki imar planı çalışmaları durdurulur.

Doğal sit alanlarında takas işleminin yapılabilmesi için öncelikle Doğal sit alanları yeniden değerlendirilecek olup bu değerlendirme sonucunda kesin korunacak hassas alanlar Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilecek ve bu alanlara ilişkin 1/1000 ölçekli uygulama imar planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylandıktan sonra yönetmelik doğrultusunda programa alınarak takas işlemleri yapılabilir.

Yargı süreci devam eden konularda; İdare Mahkemelerine intikal eden konuların görüşülmesi sonuçlanmadan komisyonlarca ele alınması yargı organının henüz kararını

ortaya koymaması nedeniyle 04.03.1988 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 21 sayılı İlke Kararı uyarınca uygun değildir. Ayrıca aynı İlke Kararı uyarınca; İdare Mahkemelerine intikal eden konular için ilgisince yapılacak yeniden görüşme isteklerinin gündeme alınmasının İdare Mahkemesinin Kararını alıncaya kadar ertelenmesi, bu aşamada sadece İdare Mahkemesince istenmesi halinde tekrar-i müzakere yapılabileceği uygun bulunmaktadır. Kesinleşmiş yargı Kararlarına ise Komisyonların uyma zorunluluğu vardır.

Av. Ömer AÇIKEL